

Între numeroasele antologii literare apărute în ultima vreme, **Bookătăria de texte și imagini** are câteva particularități care merită discutate. Este, în primul rând, o antologie de literatură (și grafică) pentru copii – un segment de piață a cărei calitate e de obicei ignorată de majoritatea editurilor, care rareori beneficiază de texte semnate de autori români. Apoi, este o colecție eterogenă de semnături, reunind atât autori cunoscuți pentru volume de literatură pentru copii, precum Alina Darian și Victoria Pătrașcu, autori care au mai semnat cărți pentru copii, precum Mircea Cărtărescu, Ioana Nicolaie, Florin Bican, Călin Mihăilescu, Florica Bud, cât și autori de la care majoritatea cititorilor lor nu s-ar fi așteptat să semneze texte de acest fel: Elena Vlădăreanu, Ana Maria Sandu, Dan Lungu, Simona Popescu, Doina Ruști. Chiar și din această enumerare incompletă se vede că lista colaboratorilor e extrem de variată – și, cum era de așteptat, și genurile, temele și calitățile textelor sînt tot atât de variate. În al treilea rând, **Bookătăria de texte și imagini** își asumă încă din titlu miza egalizării rolului textului și al imaginii – o măsură binevenită pe o piață de carte în care atenția acordată ilustrației este, așa cum am constatat cu ocazia unui dosar mai vechi, cel puțin deficitară. Despre cum au abordat scriitorii și ilustratorii provocarea acestei cărți, dar și despre mizele extra-literare ale acestui volum puteți citi în materialele următoare.

În ce privește conținutul cărții, era inevitabil ca textele să fie inegale; există însă o abundență destul de supărătoare de diminutivizări, infantilizări și fantazări uneori forțate și mai puține texte realiste, cumva oneste cu copiii, de care cred că ar fi nevoie, și la fel de puține texte cu umor. Pentru comparație, săptămînile trecute profesorul de neerlandeză ne-a adus la școală, studenților de anul I, o carte pentru copii scrisă de un foarte cunoscut autor belgian de literatură pentru copii, Guus Kuijer; subiectul cărții, rezumat cu umor de profesor, era deopotrivă complex și extrem de realist. Atît de realist încît o parte dintre colegii mei s-au revoltat la gîndul că copii de șapte-opt-zece ani ar fi expuși la asemenea lecturi: eroina cărții, Polleke, o fetiță în vîrstă de zece ani, se îndrăgostește de un băiat marocan (relația cu minoritatea marocană e una dintre problemele societății neerlandeze) și are o prietenă foarte frumoasă pe care se întrebă dacă nu cumva o iubește prea mult; se întrebă chiar dacă nu cumva e lesbiană; prietena sa nu este, la rîndul ei, fructul iubirii unui cuplu heterosexual, ci al unui ovul fecundat in vitro cu sperma (da, cuvîntul „spermă” apare în carte) unui bărbat homosexual cu care, dacă-mi amintesc bine, mama fetiței avusese mai demult o relație pasageră. Subiectul se complică destul de mult pe parcurs, fără însă să capete valențe telenovelistice, așa cum am întîlnit într-o carte pentru copii care se voia la fel de complexă, **Prințesa Transilvaniei**, de Iulia Guțu Jilinski, Editura Medialux, ci pur și simplu încercînd să atingă, într-un limbaj cît mai accesibil copiilor (și studenților străini) problemele cu care se confruntă lumea în care aceștia trăiesc. Nu e neapărat o rețetă de urmat, dar mă întreb dacă vreunul dintre puținii autori români de literatură pentru copii s-ar gîndi să abandoneze filonul fantezist uneori supărător de gratuit ca să spună lucruri similare într-o carte a sa. Și mă mai întreb dacă un student străin ar putea studia limba română cu la fel de mult spor cum am făcut-o noi după cartea lui Guus Kijker folosindu-se de acest volum. Pe scurt, o inițiativă editorială importantă, care sperăm să continue – eventual prin asumarea de către o editură – și să se perfecționeze. (A.C.)